

F. t. l. vedr. retsplejeloven

feretsplejeudvalget er ikke fremkommet med forslag til lovregler, der generelt regulerer politiets adgang til at anvende denne form for observation.

Strafferetsplejeudvalget har imidlertid nærmere vurderet behovet for en regulering af dels politiets adgang til at *fotografere demonstrationer*, dels politiets adgang til at foretage *skjult tv-overvågning* på frit tilgængelige steder. Der henvises herved til bet. 1298/1995, s. 120-127.

For så vidt angår politiets adgang til at *fotografere demonstrationer* er det udvalgets opfattelse, at der ikke er anledning til at fastsætte nærmere regler om politiets optagelse, opbevaring eller anvendelse af film eller fotografier af demonstrationer. Udvalget har bl.a. henvist til, at der - ud over den efterforskningsmæssige betydning - kan opregnes en række helt legitime grunde til, at politiet optager fotografier og film. Optagelserne kan således bl.a. anvendes som dokumentation med henblik på at imødegå kritik af politiets indsats samt til uddannelsesmæssige formål. Udvalget har endvidere henvist til, at det fremgår af en regeringserklæring fra 1968, at registrering af danske statsborgere ikke må finde sted alene på grundlag af politisk virksomhed.

Med hensyn til politiets brug af observation på frit tilgængeligt sted i den situation, hvor der er tale om *skjult tv-overvågning*, har Strafferetsplejeudvalget pegt på en række forhold, der kan tale henholdsvis for og imod en lovregulering.

For en regulering taler, at indgrebet kan komme til at omfatte en række personer, der er uden forbindelse med den forbrydelse, der efterforskes. Ved skjult tv-overvågning, hvor der altså ikke ved skiltning eller på anden tydelig måde gives oplysning om overvågning, vil oplysninger om sådan observation ikke umiddelbart komme til offentlighedens eller de observeredes kendskab. Der vil ofte være en modvilje mod efterforskning, der udøves i det skjulte, og som kan indebære, at ikke mistænkte adfærd observeres af politiet.

Imod en regulering taler, at indgrebet ikke er et straffeprocessuelt tvangsindgreb, hvorfor behovet for en regulering må vurderes anderledes end behovet for en regulering af de straffeprocessuelle tvangsindgreb. Som ulovreguleret efterforskningsmiddel vil skjult tv-overvågning på frit tilgængeligt sted fortsat være omfattet af den almindelige ulovbestemte proportionalitetsgrundsætning. Politiet kan altså ikke uden videre tv-overvåge borgernes færden, heller ikke på frit tilgængeligt sted. Brugen af video- kameraer, fotografiapparater, kikkerters og lignende på frit tilgængelige steder er i øvrigt så almindelig, at folk må være for-

beredt herpå. Personer, der befinder sig på et frit tilgængeligt sted, vil naturligt indrette deres adfærd herefter. Det kan derfor hævdes, at beskyttelsesinteressen ved skjult tv-overvågning på frit tilgængeligt sted måske i højere grad er knyttet til den brug, politiet gør af billederne, end til selve optagelserne. I den forbindelse har udvalget anført, at i det omfang, optagelserne ikke viser noget af efterforskningsmæssig interesse, har politiet ingen anledning til at opbevare og registrere materialet.

Endelig kan det næppe ganske afvises, at den almindelige modvilje mod et »overvågningssamfund« og i tilknytning hertil den politiske kontrol med politiets virksomhed i sig selv vil modvirke eventuelle tendenser i retning af en mere udbredt tv-overvågning af befolkningen. Hertil kommer, at ressourcemæssige hensyn og hensynet til en rimelig prioritering af politiets indsats også sætter en snæver grænse for, i hvilket omfang politiet kan anvende tv-overvågning på frit tilgængelige steder.

Såfremt der i retsplejeloven skal ske en regulering af politiets adgang til som led i efterforskningen at foretage skjult tv-overvågning, foreslår Strafferetsplejeudvalget, at man tager udgangspunkt i den opbygning, der sædvanligvis anvendes ved regulering af politiets efterforskningsmidler. Udvalget har ikke udarbejdet udkast til lovbestemmelser.

Strafferetsplejeudvalget har i denne forbindelse anført, at spørgsmålet om brugen af tv-overvågning og de betænkeligheder, der er forbundet hermed, ikke blot kan opstå i tilknytning til efterforskningen af formodet strafbare forhold, men også i andre sammenhænge f.eks. i forbindelse med trafikovervågning eller anden overvågning. Det er udvalgets opfattelse, at de hensyn, der som ovenfor nævnt kan begrunde en lovregulering af politiets anvendelse af tv-overvågning af personer på frit tilgængelige steder som efterforskningsmiddel, også kan gøre sig gældende i en række andre situationer, hvor sådan overvågning kan komme på tale med andet formål. Udvalget har ikke fundet at burde fremkomme med et egentlig lovforslag om politiets anvendelse af skjult tv-overvågning på frit tilgængeligt sted.

6.3. Justitsministeriets overvejelser

For så vidt angår politiets anvendelse af observation af personer på ikke frit tilgængeligt sted med optisk udstyr (*de kvalificerede indgreb*) kan Justitsministeriet i det hele tilslutte sig Strafferetsplejeudvalgets forslag. Justitsministeriet er således enig med udvalget i, at retsplejeloven bør indeholde nærmere regler om